Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 2. apríla 2020 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2003/55/ES – Spoločné pravidlá pre vnútorný trh so zemným plynom – Ochrana spotrebiteľov – Článok 3 ods. 3 a príloha A písm. b) – Transparentnosť zmluvných podmienok – Povinnosť včas a priamo informovať spotrebiteľa o zvýšení tarify“

Vo veci C-765/18,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landgericht Koblenz (Krajinský súd Koblenz, Nemecko) z 1. októbra 2018 a doručený Súdnemu dvoru 6. decembra 2018, ktorý súvisí s konaním:

Stadtwerke München GmbH,

proti

RI,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory P. G. Xuereb (spravodajca), sudcovia T. von Danwitz a A. Kumin,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Stadtwerke Neuwied GmbH, v zastúpení: J. Müller, Rechtsanwalt,

– Európska komisia, v zastúpení: O. Beynet a M. Noll-Ehlers, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 3 v spojení s prílohou A písm. b) a c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES (Ú. v. EÚ L 176, 2003, s. 57; Mim. vyd. 12/002, s. 230).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Stadtwerke Neuwied GmbH ako dodávateľom plynu a RI, jej odberateľom, vo veci zaplatenia nedoplatkov v nadväznosti na viaceré zvýšenia ceny plynu.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 2 a 3 smernice 2003/55 znejú:

„(2) Skúsenosti s vykonávaním tejto smernice poukázali na výhody, ktoré môžu vyplývať z vnútorného trhu s plynom, v zmysle zvýšenia účinnosti, zníženia cien, vyššej úrovne služieb a zvýšenia konkurencieschopnosti. Avšak stále pretrvávajú významné nedostatky a možnosti na zlepšenie fungovania tohto trhu, potrebné sú najmä konkrétne ustanovenia na zabezpečenie rovnosti podmienok a zníženia rizík dominantného postavenia na trhu a koristníckeho správania sa, zabezpečenie nediskriminačných taríf za prepravu a distribúciu cez prístup do siete na základe taríf zverejnených pred ich vstupom do platnosti a zabezpečenie ochrany práv malých a zraniteľných odberateľov.

(3) Rada Európy na svojom zasadnutí v Lisabone v dňoch 23. a 24. marca 2000 vyzvala na rýchle začatie prác k dokončeniu vnútorného trhu v odvetviach elektriny aj plynu a na urýchlenie liberalizácie v týchto odvetviach s cieľom dosiahnuť plnú funkčnosť vnútorného trhu. Európsky parlament vo svojej rezolúcii zo 6. júla 2000 na podnet druhej správy Komisie o stave liberalizácie energetických trhov požiadal Komisiu, aby prijala podrobný časový harmonogram na dosiahnutie presne definovaných cieľov smerovaných k postupnej, ale v konečnom dôsledku úplnej liberalizácii energetického trhu.“

4 Podľa odôvodnenia 27 tejto smernice:

„Rešpektovanie požiadaviek služby vo verejnom záujme je pre túto smernicu zásadné a je dôležité, aby táto smernica stanovovala spoločné minimálne normy rešpektované všetkými členskými štátmi zohľadňujúce ciele ochrany spotrebiteľa, bezpečnosti dodávky, ochrany životného prostredia a rovnocennej úrovne hospodárskej súťaže vo všetkých členských štátoch. Je dôležité, aby požiadavky služby vo verejnom záujme mohli byť interpretované na národnom princípe s ohľadom na okolnosti daného štátu pod podmienkou dodržiavania právnych predpisov [Únie].“

5 Článok 2 smernice 2003/55 obsahuje tieto definície:

„Na účely tejto smernice:

…

‚odberatelia z radov domácností‘ znamená odberateľov nakupujúcich zemný plyn pre vlastnú spotrebu v domácnosti;

…

‚koneční odberatelia' znamená odberateľov, ktorí nakupujú zemný plyn pre ich vlastné použitie;

…“

6 Článok 3 uvedenej smernice s názvom „Povinnosti služby vo verejnom záujme a ochrana spotrebiteľa“ v odseku 3 stanovuje:

„Členské štáty prijmú vhodné opatrenia na ochranu koncových odberateľov a na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa, najmä zabezpečia vhodné záruky na ochranu zraniteľných odberateľov, vrátane vhodných opatrení, ktoré im pomôžu brániť sa proti odpojeniu. V tejto súvislosti môžu prijať vhodné opatrenia na ochranu odberateľov v odľahlých oblastiach, ktorí sú pripojení na plynárenskú sústavu. Členské štáty môžu pre odberateľov pripojených na plynárenskú sústavu určiť dodávateľov poslednej inštancie. Zabezpečia vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, najmä s ohľadom na transparentnosť všeobecných zmluvných podmienok, všeobecných informačných mechanizmov a mechanizmov na urovnanie sporov. Členské štáty zabezpečia, aby bol oprávnený odberateľ účinne schopný prejsť k inému dodávateľovi. Prinajmenšom v prípade odberateľov z radov domácností tieto opatrenia zahŕňajú opatrenia uvedené v prílohe A.“

7 Príloha A tejto istej smernice stanovuje opatrenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľov v tomto znení:

„Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá [Únie] o ochrane spotrebiteľa, najmä smerníc 97/7/ES Európskeho parlamentu a Rady [z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (Ú. v. ES L 144, 1997, s. 19; Mim. vyd. 15/003, s. 319)] a smernice Rady 93/13/ES [z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288)], slúžia opatrenia uvedené v článku 3 na zabezpečenie, aby [že – *neoficiálny preklad*] odberatelia:

…

b) dostanú primerané oznámenie o úmysle zmeniť podmienky zmluvy a budú informovaní o svojom práve odstúpiť od zmluvy pri obdržaní takéhoto oznámenia. Poskytovatelia služieb v primeranej lehote priamo upozornia svojich predplatiteľov [odberateľov – *neoficiálny preklad*] na akékoľvek zvýšenie poplatkov, nie však neskôr ako za jedno bežné účtovacie obdobie po nadobudnutí účinnosti takéhoto zvýšenia. Členské štáty zabezpečia, aby odberatelia mohli slobodne odstúpiť od zmluvy, ak nesúhlasia s novými podmienkami oznámenými ich poskytovateľom plynárenských služieb;

c) dostanú transparentné informácie o platných cenách a tarifách a o štandardných podmienkach týkajúcich sa prístupu a využívania plynárenských služieb;

…“

Nemecké právo

8 § 36 ods. 1 a 2 Energiewirtschaftsgesetz (zákon o účelnej správe energie, ďalej len „EnWG“) znie takto:

„Povinnosť základného dodávania

1. Podniky dodávajúce energiu sú povinné zverejniť pre tie oblasti distribučnej siete, pre ktoré zabezpečujú základnú dodávku pre odberateľov v domácnostiach, všeobecné obchodné podmienky a tarifné ceny vzťahujúce sa na nízkonapäťové a nízkotlakové dodávky, pričom ich majú zverejniť na

internete, ako aj zásobovať všetkých odberateľov v domácnostiach pri dodržaní týchto podmienok a cien. Povinnosť základnej dodávky sa neuplatní, ak dodávky nie sú z hospodárskych dôvodov pre dodávateľa energie uskutočniteľné.

2. Poskytovateľmi základnej dodávacej služby uvedenej v odseku 1 sú podniky dodávajúce energiu, ktoré zásobujú väčšinu odberateľov z radov domácností v oblasti všeobecného dodávania…“

9 Podľa § 1 ods. 1 Verordnung über allgemeine Bedingungen für die Gasverordnung von Tarifkunden (nariadenie o všeobecných podmienkach dodávok plynu pre tarifných odberateľov) z 21. júna 1979 (BGBl. 1979 I, s. 676) (ďalej len „AVBGasV“):

„Podmienky, za ktorých sú plynárenské podniky povinné… pripojiť každú osobu k svojej distribučnej sieti a dodávať plyn za všeobecné tarifné ceny, sú stanovené v § 2 až § 34 tohto nariadenia. Uvedené podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o dodávkach.“

10 Podľa § 4 ods. 2 AVBGasV zmeny podmienok a všeobecných taríf nadobudnú účinnosť len po ich úradnom uverejnení.

11 § 32 ods. 1 a 2 AVBGasV stanovuje:

„1. Zmluva platí bez prerušenia až do jej vypovedania jednou z dvoch zmluvných strán s výpovednou lehotou jeden mesiac, ktorá uplynie ku koncu kalendárneho mesiaca…

2. V prípade zmeny všeobecných taríf alebo všeobecných podmienok plynárenským podnikom v rámci tohto nariadenia odberateľ môže odstúpiť od zmluvy s dvojtýždňovou výpovednou lehotou, ktorá uplynie ku koncu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uverejnení oznámenia tejto zmeny.

…“

12 AVBGasV bol zrušený Gasgrundversorgungsverordnung (nariadenie o základných dodávkach plynu) z 26. októbra 2006 (BGBl. 2006 I, P. 2396), v znení zákona z 29. augusta 2016 (BGBl. 2006 I, s. 2034). § 5 ods. 2 a 3 nariadenia o základných dodávkach plynu stanovuje:

„2. Akákoľvek zmena všeobecných cien a dodatočných podmienok nadobúda účinnosť začiatkom mesiaca pod podmienkou, že bola uverejnená najmenej šesť týždňov vopred. Poskytovateľ základnej dodávacej služby je povinný súčasne s uverejnením zaslať svojim odberateľom list oznamujúci zamýšľané zmeny a uverejniť ich na svojej internetovej stránke, pričom v tejto súvislosti musí spresniť rozsah, dôvody a podmienky zmeny a zjavne uviesť odkaz na práva odberateľa uvedené v odseku 3, ako aj informácie uvedené v § 2 ods. 3 prvej vete bode 7.

3. Pri úprave všeobecných cien alebo dodatočných podmienok je odberateľ oprávnený odstúpiť od zmluvy bez výpovednej lehoty ku dňu nadobudnutia účinnosti týchto zmien…“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

13 Stadtwerke Neuwied je dodávateľom zemného plynu vo forme spoločnosti založenej podľa nemeckého súkromného práva, ktorý ako mestský podnik poverený poskytovaním služieb všeobecného záujmu v prospech verejnoprávneho subjektu podlieha štátnemu dohľadu, pričom mesto Neuwied (Nemecko) je jej jediným spoločníkom a primátor tohto mesta je členom jej dozornej rady.

14 RI je odberateľom spoločnosti Stadtwerke Neuwied od 28. júla 2004. Tento dodávateľ plynu splnil svoje povinnosti poskytovateľa na základe zmluvy o základných dodávkach. Od januára 2005 do septembra 2011 Stadtwerke Neuwied vykonala zvýšenie taríf zodpovedajúce zvýšeniu obstarávacích nákladov na

zemný plyn, pričom zohľadnila úspory dosiahnuté v iných oblastiach odvetvia plynu. Táto spoločnosť v súčasnosti požaduje od RI zaplatenie sumy 1 334, 71 eura zodpovedajúcej nedoplatkom dlžným z dôvodu týchto úprav taríf. RI nebol individuálne informovaný o uvedených úpravách, aj keď Statdwerke Neuwied uverejnila na svojej internetovej stránke svoje ceny a všeobecné tarify, ako aj zmluvné úpravy. Tarifné zvýšenia boli navyše uverejnené v regionálnej tlači.

15 RI pred vnútroštátnym súdom tvrdil, že zmluva o dodávkach uzatvorená so spoločnosťou Stadtwerke Neuwied neobsahovala platnú doložku o úprave cien, a spochybnil požiadavky spoločnosti Stadtwerke Neuwied. Okrem iného sa domnieva, že Stadtwerke Neuwied nebola skutočne oprávnená upraviť svoje ceny, že požadovaná spotrebiteľská cena bola neprimeraná a že za predpokladu, že existuje jednostranné právo na určenie cien podľa § 4 AVBGasV, nebolo toto právo transparentné. RI z toho vyvodzuje, že zvýšenia ceny plynu boli neplatné. Navyše RI podal protinávrh, ktorým sa domáhal určenia, že ceny stanovené dodávateľom boli neprimerané a neopodstatnené, a získania vrátenia časti súm, ktoré zaplatil spoločnosti Stadtwerke Neuwied od 1. januára 2005 do 31. decembra 2011.

16 Vnútroštátny súd sa domnieva, že rozhodnutie sporu, ktorý prejednáva, závisí od výkladu ustanovení smernice 2003/55.

17 Vnútroštátny súd uvádza, že skutočnosť, že Stadtwerke Neuwied včas a priamo neinformovala spotrebiteľa o zvýšení ceny plynu, môže spochybniť platnosť týchto zvýšení z dôvodu, že na požiadavku transparentnosti, ktorá vyplýva z článku 3 ods. 3 a z prílohy A písm. b) a c) smernice 2003/55, sa možno priamo odvolávať v spore, o aký ide vo veci samej, napriek neprebratiu tejto smernice do nemeckého práva počas sporného obdobia.

18 Vnútroštátny súd však spresňuje, že jeho prístup predpokladá, že vzhľadom na toto neprebratie je požiadavka transparentnosti stanovená v smernici 2003/55 priamo uplatniteľná a môže sa na ňu jednotlivec odvolávať voči spoločnosti založenej podľa súkromného práva, akou je Stadtwerke Neuwied, a že dodržanie tejto požiadavky podmieňuje samotnú platnosť zvýšenia cien.

19 V tejto súvislosti vnútroštátny súd zdôrazňuje, že Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) rozhodol, že vnútroštátne ustanovenia platné v čase skutkových okolností vo veci samej nemohli byť vykladané v súlade so smernicou 2003/55. Keďže tento súd navyše dospel k záveru, že sa táto smernica priamo neuplatňuje, domnieval sa, že takáto situácia nemohla viesť k neplatnosti sporných zvýšení ceny, a priznal spoločnosti Stadtwerke Neuwied právo upraviť svoje ceny na základe doplňujúceho výkladu zmluvy o dodávke plynu.

20 Vnútroštátny súd sa pýta, či sa majú ustanovenia článku 3 ods. 3 v spojení s prílohou A písm. b) a c) smernice 2003/55 vykladať v tom zmysle, že priame informovanie odberateľa týkajúce sa zvýšenia taríf je podmienkou platnosti zvýšenia. Navyše sa pýta, či sú tieto ustanovenia priamo uplatniteľné z dôvodu, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora by sa mohli považovať za nepodmienečné a dostatočne presné a že sa na tieto ustanovenia odvoláva proti subjektu, konkrétne spoločnosti Stadtwerke Neuwied, ktorý by mohol byť podľa judikatúry Súdneho dvora považovaný za subjekt, ktorý podlieha štátu alebo jeho dohľadu, alebo ktorý má osobitné práva v širšom rozsahu, ako vyplýva z právnych predpisov upravujúcich vzťahy medzi súkromnými osobami.

21 Za týchto podmienok Landgericht Koblenz (Krajinský súd Koblenz, Nemecko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 3 ods. 3 v spojení s prílohou A písm. b) a c) smernice [2003/55] vykladať v tom zmysle, že nesplnenie povinnosti včasne a priamo informovať odberateľa plynu o podmienkach, dôvodoch a rozsahu plánovanej úpravy tarify dodávok plynu bráni platnosti takejto tarifnej zmeny?

2. V prípade kladnej odpovede na túto otázku:

Je článok 3 ods. 3 v spojení s prílohou A písm. b) a c) smernice [2003/55] s účinnosťou od 1. júla 2004 priamo uplatniteľný voči dodávateľskému podniku založenému podľa súkromného práva (ako je GmbH podľa nemeckého práva), pretože uvedené ustanovenia tejto smernice sú obsahovo nepodmienené, a teda uplatniteľné bez potreby vykonávacieho aktu, a občanovi priznávajú práva voči organizácii, ktorá napriek svojej súkromnoprávnej forme podlieha štátu z dôvodu, že tento je jediným vlastníkom podielov tohto podniku?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

22 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 3 smernice 2003/55 v spojení s prílohou A písm. b) a c) tejto smernice vykladať v tom zmysle, že ak sú tarifné zmeny, ktoré neboli individuálne oznámené odberateľom, vykonané dodávateľom plynu poslednej inštancie s jediným cieľom preniesť zvýšenie obstarávacích nákladov na zemný plyn bez snahy o dosiahnutie zisku, splnenie požiadaviek transparentnosti a informovania uvedených v týchto ustanoveniach týmto dodávateľom je podmienkou platnosti dotknutých tarifných zmien.

23 Treba pripomenúť, že cieľom smernice 2003/55 je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu s plynom. V tejto súvislosti nediskriminačný a transparentný prístup do siete, ktorý sa poskytuje za spravodlivú cenu, je potrebný na riadne fungovanie hospodárskej súťaže a má prvoradý význam pre dobudovanie vnútorného trhu s plynom (rozsudok z 23. októbra 2014, Schulz a Egbringhoff, C-359/13 a C-400/11, EU:C:2014:2317, bod 39).

24 V tejto súvislosti ustanovenia smernice 2003/55 sa zakladajú na snahe o ochranu spotrebiteľa a úzko súvisia tak s liberalizáciou príslušných trhov, ako aj s cieľom, ktorý táto smernica taktiež sleduje a ktorým je zabezpečiť stabilnú dodávku plynu (rozsudok z 23. októbra 2014, Schulz a Egbringhoff, C-359/11 a C-400/11, EU:C:2014:2317, bod 40).

25 Práve vzhľadom na tento cieľ a tieto obavy článok 3 smernice 2003/55 týkajúci sa povinností služby vo verejnom záujme a ochrany spotrebiteľa v odseku 3 stanovuje, že členské štáty prijmú vhodné opatrenia na ochranu koncových odberateľov a na zabezpečenie vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa. Členské štáty môžu navyše určiť dodávateľa poslednej inštancie s cieľom zaručiť bezpečnosť dodávky spotrebiteľom pripojeným na plynárenskú sústavu. V každom prípade tieto opatrenia zahŕňajú, pokiaľ ide aspoň o odberateľov z radov domácností, opatrenia uvedené v prílohe A tejto smernice.

26 Príloha A písm. b) smernice 2003/55 spresňuje, že opatrenia uvedené v článku 3 ods. 3 tejto smernice majú predovšetkým za cieľ zabezpečiť, aby poskytovatelia služieb v primeranej lehote priamo upozornili svojich odberateľov na akékoľvek zvýšenie poplatkov, nie však neskôr ako za jedno bežné účtovacie obdobie po nadobudnutí účinnosti takéhoto zvýšenia. Navyše podľa tohto ustanovenia členské štáty zabezpečia, aby odberatelia mohli slobodne odstúpiť od zmluvy, ak nesúhlasia s novými podmienkami dodávky plynu. Podľa prílohy A písm. c) tejto smernice sa odberateľom poskytujú transparentné informácie o platných cenách a tarifách.

27 Treba však konštatovať, že znenie týchto ustanovení neuvádza, či splnenie požiadaviek transparentnosti a informovania, ktoré majú dodávatelia plynu, je podmienkou platnosti tarifných zmien v súvislosti s poskytovaním plynu.

28 Súdny dvor však rozhodol, že aby odberatelia mali v plnej miere a skutočne možnosť uplatniť tieto práva a s úplnou znalosťou veci sa mohli rozhodnúť o prípadnom odstúpení od zmluvy alebo napadnutí zmeny ceny za dodávku, musia byť v primeranej lehote pred nadobudnutím účinnosti tejto zmeny informovaní o jej dôvodoch, podmienkach a rozsahu (rozsudok z 23. októbra 2014, Schulz a Egbringhoff, C-359/11 a C-400/11, EU:C:2014:2317, bod 47).

29 Z uvedeného vyplýva, že účelom požiadavky transparentnosti a informovania stanovenej v prílohe A písm. b) a c) smernice 2003/55 je v súlade s cieľom ochrany spotrebiteľa zabezpečiť, aby odberateľ mohol uplatniť svoje právo vypovedať zmluvu alebo namietať zmenu ceny dodávky.

30 Výkon tohto práva odberateľmi by pritom nebolo možné zaručiť a ustanovenia prílohy A písm. b) a c) smernice 2003/55 by boli zbavené potrebného účinku, ak by dodávateľ plynu nedodržal svoje požiadavky transparentnosti a informovania najmä tým, že by individuálne neinformoval svojich odberateľov o plánovanej tarifnej zmene.

31 V dôsledku toho je potrebné pripomenúť, že za osobitných okolností vo veci samej Stadtwerke Neuwied pôsobila ako „dodávateľ poslednej inštancie“ v zmysle článku 3 ods. 3 smernice 2003/55, a že cieľom tarifných zmien vykonaných následne týmto dodávateľom bolo len premietnuť zvýšenie obstarávacích nákladov na zemný plyn bez snahy o dosiahnutie zisku.

32 Súdny dvor pritom rozhodol, že vzhľadom na to, že takýto dodávateľ plynu je v rámci povinností stanovených vnútroštátnou právnou úpravou povinný uzavrieť zmluvy s odberateľmi, ktorí o to požiadajú a ktorí majú nárok na podmienky stanovené v uvedenej právnej úprave, treba zohľadniť hospodárske záujmy tohto dodávateľa, pretože si nemôže vybrať iného zmluvného partnera a nemôže slobodne skončiť zmluvný vzťah (rozsudok z 23. októbra 2014, Schulz a Egbringhoff, C-359/11 a C-400/11, EU:C:2014:2317, bod 44).

33 Za týchto podmienok je potrebné domnievať sa, že ak sa tarifné zmeny dodávateľa plynu obmedzujú na prenesenie zvýšenia obstarávacích nákladov na plyn na cenu plnenia bez toho, aby sa dodávateľ snažil o dosiahnutie akéhokoľvek zisku, neplatnosť takýchto zmien z dôvodu neexistencie individuálneho oznámenia odberateľom môže vážne ohroziť hospodárske záujmy dodávateľa plynu.

34 V dôsledku toho vzhľadom na to, že dodávateľ je povinný zaručiť bezpečnosť dodávky pre svojich odberateľov, platnosť zvýšenia taríf zodpovedajúcich preneseniu obstarávacích nákladov na plyn nemôže závisieť od individuálneho informovania uvedených odberateľov. V opačnom prípade by hospodárske riziko, ktoré znáša dodávateľ plynu, mohlo ohroziť dosiahnutie cieľa bezpečnosti dodávky, ktorý sleduje smernica 2003/55, ako aj neprimerane poškodiť hospodárske záujmy tohto dodávateľa.

35 Vzhľadom na to, že individuálne neoznámenie tarifných zmien predstavuje aj v takejto situácii porušenie ochrany spotrebiteľov, je potrebné jednak, aby odberatelia takéhoto dodávateľa mohli zmluvu kedykoľvek vypovedať, a jednak, aby vzhľadom na to, že sa dodávka plynu uskutočňuje za cenu, s ktorou sa odberateľ nemohol oboznámiť pred jej vstupom do platnosti, mal tento odberateľ k dispozícii vhodné opravné prostriedky, aby sa mohol domáhať náhrady škody, ktorá mu bola prípadne spôsobená v dôsledku toho, že bol zbavený svojej možnosti včas vykonať svoje právo zmeniť dodávateľa, aby mohol využiť výhodnejšiu tarifu. Vnútroštátnemu súdu prináleží tieto skutočnosti overiť.

36 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 3 ods. 3 smernice 2003/55 v spojení s prílohou A písm. b) a c) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že ak sú tarifné zmeny, ktoré neboli individuálne oznámené odberateľom, vykonané dodávateľom plynu poslednej inštancie s jediným cieľom preniesť zvýšenie obstarávacích nákladov na zemný plyn bez snahy o dosiahnutie zisku, splnenie požiadaviek transparentnosti a informovania uvedených v týchto ustanoveniach týmto dodávateľom nie je podmienkou platnosti predmetných tarifných zmien, pokiaľ

odberatelia môžu kedykoľvek vypovedať zmluvu a majú k dispozícii vhodné opravné prostriedky, aby mohli získať náhradu škody, ktorá im bola prípadne spôsobená v dôsledku absencie individuálneho oznámenia zmien.

O druhej prejudiciálnej otázke

37 Vzhľadom na odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku.

O trovách

38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 3 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/55/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa ruší smernica 98/30/ES, v spojení s prílohou A písm. b) a c) tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že ak sú tarifné zmeny, ktoré neboli individuálne oznámené odberateľom, vykonané dodávateľom plynu poslednej inštancie s jediným cieľom preniesť zvýšenie obstarávacích nákladov na zemný plyn bez snahy o dosiahnutie zisku, splnenie požiadaviek transparentnosti a informovania uvedených v týchto ustanoveniach týmto dodávateľom nie je podmienkou platnosti predmetných tarifných zmien, pokiaľ odberatelia môžu kedykoľvek vypovedať zmluvu a majú k dispozícii vhodné opravné prostriedky, aby mohli získať náhradu škody, ktorá im bola prípadne spôsobená v dôsledku absencie individuálneho oznámenia zmien.

Podpisy